

Ko e Fakatokanga ('Ekesotosi 11)

Hili 'a e 'aho 'e tolu 'o e fakapo'uli, na'e 'ita 'a Felo kia Mosese pea ta'ofi ia ke 'oua na'a toe foki ki he palasi ('Ekesotoso 10:28). Ka na'e 'ikai lava ke talangofua 'a Mōsese ki he tu'utu'uni ko ení, he ko e mo'ui tonu 'a e 'uluaki foha 'a Feló na'e 'i he tu'unga fakatu'utāmaki ia. 'I hono fatongia ko e "'otua" 'o Felo ('Ekesotosi 7:1), na'e pau ke ne fakatokanga kiate ia fekau'aki mo e me'a na'e 'amanaki ke ne fai. ('Amosi 3:7).

Ko Mosese 'eni na'e mavahe mei he 'ao 'o Felo 'i he 'ita. 'Ita 'i he'ene loto fefeka mo e ngaahi nunu'a 'o 'ene fili. Neongo 'enau faka'apa'apa kia Mosese, ka na'e fakafisi 'a e tokolahi 'o e kau 'Isipite ke tokanga ki he fakatokanga ('Ekesotosi 11:3).

Kuo hokosia 'a e taimi 'o e fakamaau faka'otua ('Ekesotosi 12:12):

Ki he hikisia, fielahi mo e ngaohikovia: tautea, mo e fatongia ke fakafoki 'a e me'a na'e fakamalohi'i ('Ekesotosi 11:4-5, 2)

Ki he talangofua ki he ngaahi fekau 'a e 'Otua: ke fakalaka 'i he tautea, pea ke fakatau'ataina'i ('Ekesotosi 11:7-8)

Ko e Teuteu ('Ekesotosi 12:1-16)

Na'e fakamatala'i fakaikiiki 'e he 'Otua 'a e me'a na'e pau ke nau fai koe'uhi ke "fakalaka atu" 'a e Faka'auha. (Pesach, Laka Atu), pea 'e 'ikai mate 'a e 'uluaki fanau:

'I he 'aho 10 na'e pau ke nau tuku mavahe ha lami ta'e hano mele ki he famili takitaha, pe ki he ngaahi famili kehekehe. ('Ekesotosi 12:3-5).

'I he 'aho 14, 'i he po'uli, na'e pau ke nau feilaulau'i ia ('Ekesotosi 12:6)

Na'e pau ke nau takai 'a e ngaahi pou matapaa mo e tu'unga 'aki 'a e toto ('Ekesotoso 12:7)

Na'e pau ke nau kai 'a e kakano'i manu kuo tunu kakano, fakataha mo e ma ta'e fakalevani mo e 'akau mahi ('Ekesotoso 12:8-10)

Lolotonga 'enau kai fakavavevave, na'e pau ke nau teuteu mo mateuteu ke 'alu ('Ekesotoso 12:11)

'I he'enau mavahe mei 'Isipite, na'e pau ke hokohoko atu 'enau kai ma ta'efakalevani 'i he 'aho 'e fitu ('Ekesotosi 12:15)

Na'e teuteu'i 'e he 'Otua Hono kakai ke mahino kiate kinautolu 'Ene 'alo'ofa, pea ke nau hu kiate la ('Ekesotosi 12:27b).

'Oiaue Ko e Toto mo e 'Isite ('Ekesotosi 12:17-23)

'I he 'aho 14, na'e fakahoko 'e he 'elemeniti 'e ua ha fatongia mahu'inga 'i he katoanga: toto mo e 'isite.

Na'e pau ke nau to'o 'a e 'isite mei honau ngaahi 'api pea ta'o 'a e ma ta'e 'i ai (ma ta'e fakalevani). Koe'uhi na'e tu'unuku mai 'a e mavahe, na'e 'ikai ke nau ma'u 'a e 'isite 'i hono ngaahi kamata'anga ('Ekesotoso 12:17-20). Ko e 'isite ko 'eni ko ha fakataipe ia 'o e angahala, pea 'oku fakataipe 'e he ma ta'e fakalevani 'a e mo'ui fo'ou 'ia Kalaisi Sisu (1 Kolinito 5:6-8; 2 Kol. 5:17).

Ko e toto 'a e 'elemeniti fakahaofi. Na'a ne fakafongia 'i 'a e ta'ata'a 'o Sisuu—'a ia na'a Ne lilingi 'i he kolosi koe'uhi 'i he Fakamau, 'e "fakalaka atu" 'a e 'Otua 'i hotau fakahalaia'i (1 Sione 1:7; 2:1-2).

Ko e hisopo na'e pau ke afuhi 'aki 'a e toto ('Ekesotosi 12:22) ko ha fakataipe ia 'o hono fakama'a 'o e angahala (Saame 51:7).

Manatu mo Ako'i ('Ekesotosi 12:24-28)

Kimu'a pea toki 'omi kinautolu mei 'Isipite, na'e ako'i 'e he 'Otua 'a e ngaahi famili Hepeluu ke fakatolonga honau hisitolia 'aki hono tala ia ki he'enau fanau 'i he ta'u takitaha ('Ekesotosi 12:24-27).

Talu mei ai, 'e hoko 'a e Lakaatu ko ha katoanga fakafamili. Ko ha faingamalie ia ki he matu'a ke nau 'oatu ai 'a e 'ilo ki he 'Otua ki he'enau fanau.

Na'e pau ke fakamatala'i fakaikiiki 'a e talanoa 'o e tau'ataina, pea 'i he tokotaha 'uluaki (Ttt. 26:5-9).

'Oku 'i heni ha lesoni makehe kiate kitautolu. Kuo pau ke tau 'oatu 'etau tui ki he'etau fanau. Kuo pau ke tau fakaha kiate kinautolu 'a e me'a kuo fai 'e he 'Otua, 'o 'ikai 'i he hisitolia pe, ka 'i he'etau mo'ui foki. Kuo pau ke tau punou hifo 'i honau 'ao 'o hu ('Ekesotosi 12:27).

Ko e Mala hono Hongofulu ('Ekesotosi 12:29-30)

- ❖ Na'e tu'utu'uni 'e Felo ke tamate'i 'a e tamaiki tangata Hepelu kotoa pe ta'e 'i ai ha faka'ata makehe ('Ekesotoso 1:22). Na'e fakapapau'i 'e he 'Otua 'a e mate 'i ha tu'unga 'o e 'uluaki fanau pe ('Ekesotoso 12:29). 'I he fale kotoa pe na'e 'ikai takai ai 'a e ta'ata'a 'o e lami, na'e mate ai ha toko taha ('Ekesotosi 12:30).
- ❖ Na'e hoko 'a e ngaahi tautea 'a e 'Otua ki he ngaahi 'otua 'o 'Isipite, 'a ia na'e fakafofonga'i 'e Felo ('Ekesotoso 12:12).
- ❖ Na'e 'ikai ha 'otua 'Isipite na'e hiki hake hono nimá ke tokoni, pea na'e 'ikai lava ke fai 'e Felo ha me'a ke ta'ofi 'a e fakatamakí.
- ❖ Hangē ko Feló, ko 'etau angahalá 'e lava ke ne uesia kovi 'a e ni'ihí kehé. Kae hange ko Mosese, 'e lava 'e he'etau faivelenga mo e tu'u ma'u 'o fakahaofi ha tokolahi.